

Inbreng PvdA bespreking onderzoek BMC 'Politieke evenwichtskunst. Onderzoek naar de bestuurscultuur in de gemeente Castricum' (7 september 2017)

Het voorliggende rapport is het resultaat van een door de PvdA indiende motie in de Raad van 11 april 2016. De motie is op die datum zo goed als raadsbreed aangenomen. Vervolgens heeft de voltallige Raad ingestemd met de bestuursopdracht.

Het onderzoek is door BMC uitgevoerd als een gezamenlijke opdracht van de Raad én het College. Daarmee ligt zowel bij de Raad als het College een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de uitkomsten van het rapport serieus te nemen en gezamenlijk te werken aan verbetering van de bestuurscultuur.

De door de Raad aangenomen motie was het sluitstuk van een roerige periode. In de maanden voorafgaande aan het aannemen van de motie was sprake van een flinke uitslaande brand. In de Raad is uitvoerig gediscussieerd of er een onderzoek naar het ontstaan en de oorzaak van de bestuurscrisis diende plaats te vinden. In de Raad bleek geen meerderheid te vinden om een raads-enquête, een onderzoek naar de feiten, te houden.

De PvdA heeft de periode als een bijzonder naar ervaren. Niet alleen de periode dat de uitslaande brand de Raad had bereikt. Ook eerder al boterde het niet in het College. Niet vergeten moet worden dat de brand oorspronkelijk in het College is begonnen en lang, te lang, geprobeerd is de brand binnenkamers te houden. Het is het College, ook met externe steun, niet gelukt de brand te blussen.

Pas na maanden is het collegeprobleem een coalitieprobleem geworden. Wil het dan nog lukken de geest terug in de fles te krijgen, dan moet er wel in de voltallige coalitie de bereidheid bestaan om een ruzie ook echt met elkaar uit te spreken en er ook de bereidheid zijn om er gezamenlijk uit te komen.

Buiten wat oppervlakkige gesprekken heeft tot op heden nog steeds geen eerlijk en open gesprek tussen de hoofdrolspelers plaatsgevonden. Dat is zeer te betreuren. Wij merken, zowel in de Raad als achter de schermen, dat de bestuurscrisis diepe wonden heeft geslagen. Beelden over wie de bestuurscrisis zou of zouden hebben veroorzaakt speelt nog steeds een rol in uitlatingen die worden gedaan. De voorwaarden voor een nieuwe bestuurscrisis zijn nog steeds aanwezig, zeggen ook de onderzoekers.

Wij kunnen overigens heel goed begrijpen dat het voor een fractie uiterst oncomfortabel is er als over hun wethouder dingen worden gezegd zoals die zijn gezegd. Maar ook dan dient iedereen professioneel en op basis van argumenten te blijven zoeken naar een oplossing. En dient voorkomen te worden dat er geen enkele vorm van meer regie meer is en de raadszaal het karakter van een Romeinse arena krijgt en beelden en onderbuikgevoelens de boventoon gaan voeren.

Met uitzondering van één oud-wethouder hebben alle andere oud-wethouders aan het onderzoek meegewerkt. Dat is mooi. Het heeft de onderzoekers volgens de PvdA een goed beeld gegeven. Hoewel er op het rapport op onderdelen nog wel wat af te dingen valt, kunnen wij ons in hoofdlijnen goed vinden in de conclusies en aanbevelingen.

Het onderzoek van BMC is, we zeiden het al, een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Raad en het College. En dan moet ons van het hart dat wij de reactie van het College toch wel wat magertjes of zuinigjes vinden. Woorden als 'met belangstelling kennis genomen' en 'voldaan aan de opdracht' komen de fractie van de PvdA meer over als 'een verplicht nummertje'. Zo van, daar zij we weer van af, vanaf vandaag gaan wij weer over tot de orde van de dag over. De PvdA krijgt niet het gevoel bij de brief van het College dat het hun echt menens is. Het lijkt erop alsof het College het hele onderzoek toch meer een zaak van de Raad vindt.

Dat blijkt volgens ons ook uit het zonder kanttekeningen instemmen met de concept raadvoordracht waarin wordt voorgesteld een raads werkgroep opdracht te geven om onder verantwoordelijkheid van de fractievoorzitters een raads werkgroep een concreet stappenplan te laten opstellen. 'Een afvaardiging van het College' wil wel aan de raads werkgroep deelnemen. Dit geeft ons onvoldoende vertrouwen dat er echt wat met het rapport wordt gedaan.

Voorzitter, het raadsvoorstel geeft volgens de PvdA ten eerste onvoldoende invulling aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid van Raad én College. Ten tweede vindt de PvdA dat er niet een raads werkgroep moet komen, onder verantwoordelijkheid van de fractievoorzitters, maar dienen de fractievoorzitters van deze Raad en de voormalig fractievoorzitters die nu lid uitmaken van het College (het College telt vier leden die als fractievoorzitter een cruciale rol tijdens de bestuurscrisis hebben gespeeld), zich ondubbelzinnig uit te spreken over de conclusies en aanbevelingen in het rapport en zich te ondubbelzinnig persoonlijk te committeren aan de verdere uitwerking.

Hoe kijken alle betrokkenen, ook de PvdA, aan tegen paragraaf 9.1. van het rapport? Daarin gaat het over het verminderen van conflictbronnen. Accepteer verschillen, investeer in onderlinge relaties, stap over oude conflicten heen, ontwikkel een gezamenlijke visie op bestuursstijl, besteed meer aandacht aan publieke voorzieningen en bewonersinitiatieven. Versterk het opdrachtgeverschap van de Raad. Zet in op een zo breed mogelijk draagvlak in de Raad voor voorgenomen besluiten. Voorkom stemmingen die uitkomen op 50% van de stemmen + 1 zetel. Zaken om na het zomerreces met elkaar in de carrousel over te spreken.

Paragraaf 9.1 spreekt de fractie van de PvdA heel erg aan. Het is volgens ons de sleutels voor verbetering. Daarmee brengen we hopelijk ook vertrouwen in de lokale Castricumse politiek wat terug en kan het voor potentieel geïnteresseerden in de lokale politiek aantrekkelijker worden om deel te gaan nemen.

Tot slot. De PvdA is van mening dat dit rapport elk bureau zou moeten sieren als reminder om de toekomst rooskleurig te bewerkstelligen. Voor elke betrokkene (wethouders, burgemeester, Raad, griffie, gemeentesecretaris en de rest van het ambtelijk apparaat) staat er een aanbeveling of een aandachtspunt in het rapport. Iedereen zou zich moeten uitspreken over of men zich in het rapport herkent en of men iets kan met de aanbevelingen, dan wel aanvullingen daarop heeft.

De fractie van de PvdA